

CPVO • OCVV

Community Plant Variety Office
Office Communautaire des Variétés Végétales

EUIPO

EUROPOS SĄJUNGOS
INTELEKTINĖS NUOSAVYBĖS TARNYBA

www.euiipo.europa.eu

BENDRIJOS AUGALŲ VEISLIŲ TEISINĖS APSAUGOS SISTEMOS POVEIKIS ES EKONOMIKAI IR APLINKAI

Santrauka

Santrauka

Europos Sąjungos (ES) Bendrijos augalų veislių teisinės apsaugos sistemoje, kurią administruoja Bendrijos augalų veislių tarnyba (CPVO), numatyta vienoda augalų veislių teisinė apsauga Europos Sąjungoje.

Šiame tyrime vertinamas Bendrijos augalų veislių teisinės apsaugos sistemos ekonominis indėlis Europos Sąjungoje. Nors šis tyrimas yra analogiškas EUIPO tyrimams dėl kitų intelektualinės nuosavybės teisių ekonominio indėlio¹, jame atsižvelgiama į konkrečius žemės ūkio ir sodininkystės aspektus, kaip antai augalų veislių teisinės apsaugos sistemos indėlį į ES ūkininkų ir augintojų konkurencingumą pasaulio mastu.

Tyrime taip pat nagrinėjamas Bendrijos augalų veislių teisinės apsaugos sistemos potencialas padėti siekti Europos Komisijos žaliojo kurso tikslų, visų pirma:

- neutralaus poveikio klimatui Europa;
- ekosistemos ir biologinė įvairovė, siekiant spręsti aplinkos apsaugos klausimus ir padėti sustabdyti biologinės įvairovės nykimą;
- strategija „Nuo ūkio iki stalo“, kuria siekiama užtikrinti tvaraus, saugaus, maistingo ir aukštos kokybės maisto gamybą visoje vertės grandinėje, kartu užtikrinant maisto saugumą užtikrinus sėklų saugumą;
- MTP ir inovacijos.

Taip pat apvarstomas galimas indėlis į Jungtinių Tautų (JT) darnaus vystymosi tikslų (DVT) įgyvendinimą.

Tyrime nustatyta, kad Bendrijos augalų veislių teisinės apsaugos sistema nuo 1995 m. prisideda prie ES žemės ūkio gamybos apimties augimo, nepaisant to, kad tuo laikotarpiu gamybos medžiagų naudojimas lauko augalams sumažėjo 0,5 proc. per metus, o sodininkystei (vaisiams ir daržovėms) ir dekoratyviniams augalams – 1 proc. per metus. Nors dalis šios pažangos padaryta dėl augalų selekcijos apskritai, tyrime apskaičiuojama dalis, kuri gali būti priskirta Bendrijos augalų veislių teisei apsaugai. Pagrindinė su gamybos apimtimi

---

¹ Žr. Stebėsenos centro [tyrimus](#) dėl intelektualinės nuosavybės indėlio.

susijusi išvada yra ta, kad be Bendrijos augalų veislių teisinės apsaugos sistemos 2020 m. lauko augalų ES būtų buvę užauginta 6,4 proc. mažiau, vaisių – 2,6 proc. mažiau, daržovių – 4,7 proc. mažiau ir galiausiai dekoratyvinių augalų – 15,1 proc. mažiau. Kitaip tariant, papildomos produkcijos, užaugintos pasitelkiant augalų veislių naujoves, kurioms taikoma Bendrijos augalų veislių teisinė apsauga, pakanka papildomai aprūpinti 57 mln. žmonių visame pasaulyje (pasitelkiant lauko augalus), 38 mln. pasitelkiant vaisius ir 28 mln. – daržoves.

Makroekonominiu požiūriu, be papildomos produkcijos, siejamos su kultūriniais augalais, kuriems taikoma Bendrijos augalų veislių teisinė apsauga, ES prekybos su kitomis pasaulio šalimis padėtis pablogėtų (kai kurių kultūrinių augalų atveju ES netgi galėtų pereiti nuo grynojo eksporto prie grynojo importo), o ES vartotojai susidurtų su didesnėmis maisto kainomis. Kultūrinių augalų, kuriems taikoma Bendrijos augalų veislių teisinė apsauga, papildoma pridėtinė vertė (t. y. įnašas į BVP) siekia 13 mlrd. EUR (7,1 mlrd. EUR iš lauko augalų, 1,1 mlrd. EUR iš vaisių, 2,2 mlrd. EUR iš daržovių ir 2,5 mlrd. EUR iš dekoratyvinių augalų). Be to, papildoma tokių kultūrinių augalų gamyba lemia didesnę užimtumą ES žemės ūkio sektoriuje. Dėl to lauko augalų sektoriuje papildomai dirba 25 000 darbuotojų, sodininkystės sektoriuje – 19 500, o dekoratyvinių augalų sektoriuje – 45 000 darbuotojų, taigi bendras tiesioginis darbo vietų skaičiaus padidėjimas siekia beveik 90 000 darbo vietų. Kalbant apie netiesioginį poveikį, t. y. darbo vietų skaičiaus padidėjimą pradinės grandies ir galutinės grandies sektoriuose (pavyzdžiui, ūkio tiekimo arba maisto perdirbimo sektoriuose), darbo vietų skaičiaus padidėjimas siekia net 800 000 darbo vietų.

Bendrijos augalų veislių teisinės apsaugos sistema ne tik prisidedama prie darbo vietų kūrimo, bet sukurtos darbo vietos yra ir geriau apmokamos nei tuo atveju, jei šios sistemos nebūtų. Konkrečiai, lauko augalų sektoriaus darbuotojų darbo užmokestis yra 12,6 proc. didesnis nei tuo atveju, jei ši sistema nebūtų taikoma, o sodininkystės sektoriuje darbo užmokestis yra 11 proc. didesnis.

Todėl ūkininkai ir augintojai visoje ES naudojami pagal Bendrijos augalų veislių teisinės apsaugos sistemą remiamomis naujovėmis. Selekcininkai, diegiantys mokslinių tyrimų ir plėtros priemones, dėl kurių atsiranda šios naujovės, taip pat didina užimtumą ir ekonominės veiklos mastą. Apskaičiuota, kad įmonės, saugančios savo naujoves pagal Bendrijos augalų veislių teisinės apsaugos sistemą, įdarbina daugiau kaip 70 000 darbuotojų ir jų apyvarta siekia daugiau kaip 35 mlrd. EUR. Nors šis ekonominis indėlis yra nedidelis visos ES mastu, jis yra reikšmingas kai kuriose valstybėse narėse ir tų valstybių narių regionuose, pavyzdžiui, Nyderlandų regione *Delft en Westland*.

Daugelis įmonių, saugančių savo naujoves pagal Bendrijos augalų veislių teisinės apsaugos sistemą, yra mažosios ir vidutinės įmonės (MVĮ). Šios mažos įmonės (įskaitant fizinius asmenis, besinaudojančius Bendrijos augalų veislių teisine apsauga) sudaro daugiau kaip 90 proc. Bendrijos augalų veislių teisinės apsaugos sistemoje užsiregistravusių subjektų ir jiems priklauso 60 proc. šiuo metu taikomos Bendrijos augalų veislių teisinės apsaugos.

Bendrijos augalų veislių teisinės apsaugos sistema ne tik sukuriama ekonominis indėlis į ES ekonomiką, bet ir padedama siekti ES aplinkos apsaugos tikslų. Žemės ūkio ir sodininkystės sektoriuose per metus išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų (ŠESD) kiekis sumažinamas 62 mln. tonų per metus. Tai atitinka bendrą ŠESD išmetimo rodiklį Vengrijoje, Airijoje arba Portugalijoje. Be to, žemės ūkio ir sodininkystės sektoriuose sunaudojamas vandens kiekis sumažinamas daugiau kaip 14 mlrd. m³ vandens, t. y. trečdaliu Konstanco ežero vandens kiekio.

Galiausiai, mažinant poveikį aplinkai ir žemės ūkio bei sodininkystės išteklių naudojimą, didinant ūkių pajamas ir išlaikant mažesnes kainas vartotojams, Bendrijos augalų veislių teisinės apsaugos sistema taip pat prisidedama prie JT darnaus vystymosi tikslų įgyvendinimo.